

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

2552

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Drugom vijeću za odlučivanje o ustavnim tužbama, u sastavu sutkinja Snježana Bagić, predsjednica Vijeća, te suci Mato Arlović, Davor Krapac, Ivan Matija, Duška Šarin i Miroslav Šeparović, članovi Vijeća, u postupku koji je ustavnom tužbom pokrenulo trgovačko društvo MEGA PRODUKCIJA d. o. o. Zagreb, koje zastupa direktor Goran Hucaluk, kojeg zastupaju Nikola Berović i Ivana Miloš, odvjetnici u Odvjetničkom društvu Matić, Šooš Maceljčki, Mandić, Stanić & partneri d. o. o. iz Zagreba, na sjednici održanoj 19. studenoga 2015. jednoglasno je donio

RJEŠENJE

I. Privremeno se odgađa izvršenje:

– poreznog rješenja Ministarstva financija, Porezne uprave, Područnog ureda Zagreb, klasa: UP/I-471-02/14-01/268, ur. broj: 513-07-01-14-05 od 14. listopada 2014. i

– rješenja o ovrsi Ministarstva financija, Porezne uprave, Područnog ureda Zagreb, klasa: UP/I-415/02/2015-001/01326, ur. broj: 513-007-24-01/2015-01 od 14. rujna 2015.

II. Točka I. ove izreke stupa na snagu danom donošenja, a privremena odgoda izvršenja u njoj navedenih rješenja ostaje na snazi do okončanja postupka pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske.

III. Odbacuje se ustavna tužba podnesena protiv rješenja Upravnog suda u Zagrebu broj: UsI-3287/15-2 od 12. listopada 2015.

IV. Ovo rješenje objavit će se u »Narodnim novinama«.

O b r a z l o ž e n j e

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Pred Ustavnim sudom vodi se postupak u povodu ustavne tužbe trgovačkog društva MEGA PRODUKCIJA d. o. o. Zagreb (u daljnjem tekstu: podnositelj) koja je podnesena u skladu s ovlaštenjem sadržanim u članku 63. stavku 1. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon) prije iscrpljenog dopuštenog pravnog puta.

Ustavna tužba podnesena je protiv rješenja o ovrsi Ministarstva financija, Porezne uprave, Područnog ureda Zagreb (u daljnjem tekstu: prvostupanjsko porezno tijelo), klasa: UP/I-415/02/2015-001/01326, ur. broj: 513-007-24-01/2015-01 od 14. rujna 2015. (u daljnjem tekstu: rješenje o ovrsi), rješenja Ministarstva financija, Samostalnog sektora za drugostupanjski upravni postupak, klasa: UP-II-471-02/14-01/714, ur. broj: 513-04/15-5 od 15. lipnja 2015. (u daljnjem tekstu: drugostupanjsko porezno rješenje) te poreznog rješenja prvostupanjskog poreznog tijela, klasa: UP/I-471-02/14-01/268, ur. broj: 513-07-01-14-05 od 14. listopada 2014. (u daljnjem tekstu: porezno rješenje).

Podnositelj u ustavnoj tužbi ističe grubu povredu ustavnih prava zajamčenih člancima 38. stavkom 2., 48. stavkom 1., 49. stavkom 1. i 51. stavkom 2. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.).

1.1. Na temelju članka 67. stavka 2. Ustavnog zakona podnositelj je uz ustavnu tužbu podnio i prijedlog za privremenu odgodu izvršenja rješenja o ovrsi te drugostupanjskog poreznog rješenja jer bi mu izvršenjem nastala šteta koja se teško može popraviti, a odgoda nije suprotna javnom interesu niti bi se odgodom nanijela nekome veća šteta. S obzirom da je drugostupanjskim poreznim rješenjem odbijena žalba protiv poreznog rješenja, prijedlog za privremenu odgodu izvršenja je implicitno podnesen i protiv poreznog rješenja.

1.3. Podneskom od 22. listopada 2015. podnositelj je ustavnu tužbu proširio i na rješenje Upravnog suda u Zagrebu broj: UsI-3287/15-2 od 12. listopada 2015.

II. POSTUPAK PRED UPRAVNIM SUDOM U ZAGREBU I POREZNIM TIJELIMA

2. Podnositelj je 25. rujna 2015. Upravnom sudu u Zagrebu podnio tužbu (i prijedlog za njezin odgodni učinak) protiv drugostupanjskog poreznog rješenja, kojim je odbijena njegova žalba protiv poreznog rješenja, kojim je podnositelju određeno plaćanje obveza poreza i drugih javnih davanja za razdoblje oporezivanja od 1. siječnja 2013. do 31. prosinca 2013. u ukupnom iznosu od 11.940.260,54 kn. Rješenjem Upravnog suda u Zagrebu odbijen je prijedlog za odgodnim učinkom podnositeljeve tužbe. Prvostupanjsko porezno tijelo je, na temelju konačnog poreznog rješenja, rješenjem o ovrsi pokrenulo ovršni postupak protiv podnositelja radi pljenidbe i prijenosa novčanih sredstava koja podnositelj (ovršnik) ima na računu kod banke.

III. PRIGOVORI PODNOSITELJA

3. Podnositelj u iznimno opširnoj ustavnoj tužbi ističe da žalba protiv rješenja o ovrsi »ne odgađa izvršenje istog« pa mu ne omogućava »zaštitu prava i interesa«. Sažimajući bit svojih prigovora, ističe:

»... postupanjem prvostupanjskih i drugostupanjskih tijela Podnositelju je povrijeđeno više ustavnih prava, zajamčenih stavkom 2. članka 38., stavkom 1. članka 48., stavkom 1. članka 49., te stavkom 2. članka 51. Ustava.

(...)

Bit povrede gore navedenih ustavnih odredbi, sastoji se u tome da je prvostupanjsko porezno tijelo nakon provedenog nadzora, a što je kasnije svojim rješenjem potvrdilo drugostupanjsko porezno tijelo, potpuno neosnovano, paušalnim procjenama i promašenom logikom osporilo veliku količinu izdanih računa iz porezno priznatih rashoda za 2013. godinu, dižući na taj način poreznu osnovicu Podnositelja na iznos od preko 25 milijuna kuna, stvarajući tako ogromno dugovanje na osnovu porezne obveze na ime Poreza na dobit te PDV-a, koje dugovanje su kasnijim donošenjem Rješenja o ovrsi odmah učinili izvršnim te pristupili naplati cjelokupnog dugovanja u roku odmah. Razlozi zbog kojih su nadležna porezna tijela osporila navedene račune su različiti, no u svojoj biti svi su zasnovani na posve pogrešnom i promašenom tumačenju zakona i podzakonskih propisa (rezultirajući povredom Ustava), kao i posvemašnjem nepoznavanju istih, te je upravo nevjerovatno da porezna tijela u 21. stoljeću postupaju ne uzimajući u obzir specifične djelatnosti koje Podnositelj i njegovi dobavljači obavljaju ...

Posebno valja uzeti u obzir da isti računi nisu osporeni kod dobavljača odnosno izdavatelja računa koji su temeljem tih računa platili porez na dodanu vrijednost i porez na dobit, a što je potpuno apsurdno jer ako jedan račun čini temelj za nastajanje porezne obveze plaćanja poreza na dodanu vrijednost i poreza na dobit tada mora kod poreznog obveznika koji ga knjiži kao rashod predstavljati i osnovu za ostvarenje prava na odbitak pretporeza odnosno umanjenje poreza na dobit, inače predstavlja dvostruko porezno opterećenje za istu stvar!

Podnositelj je nadležnim poreznim tijelima, pa tako i sada Ustavnom sudu, skreće pozornost na činjenicu su svi računi dobavljača (izdavatelja računa) izravno u vezi s poslovanjem, obavljanjem gospodarske djelatnosti i ostvarivanjem dobiti Podnositelja, a isto je vidljivo i iz opisa računa koji se nalaze u prilogu samog Zapisnika, no nadležni porezni organi izrijeком utvrđuju upravo suprotno, dolazeći do nevjerovatnog zaključka kako naknade za oglasni prostor u radijskom programu, knjigovodstvene usluge, poslovno i financijsko savjetovanje, istraživanje tržišta, marketinška suradnja, medijsko pokroviteljstvo itd. nisu izravno u vezi s ostvarivanjem dobiti!?

Porezni organi niti mogu niti smiju niti imaju na zakonu zasnovanu osnovu izvoditi takve zaključke, i takvo postupanje dovelo je do povrede ustavnih prava Podnositelja.

Stavak 2. članka 38. Ustava govori o slobodi izražavanja misli, koja obuhvaća osobito slobodu tiska i drugih sredstava priopćavanja, slobodu govora i javnog nastupa i slobodno osnivanje svih ustanova javnog priopćavanja. U konkretnom je slučaju ta sloboda ugrožena ne samo donošenjem protuzakonitih rješenja siromašnog činjeničnog supstrata ... već i jednostranim slanjem na provedbu rješenja o ovrsi usred pregovora Ministarstva financija – Porezne uprave s Podnositeljem, usprkos udovoljavanju Podnositelja svim uvjetima postavljenim od Ministarstva financija – Porezne uprave.

(...)

Osim slobode tiska i izražavanja misli, postupanjem Ministarstva financija definitivno je povrijeđeno i pravo vlasništva zajamčeno stavkom 1. članka 48. Ustava, budući je neosnovano utvrđenim poreznim obvezama ... Podnositeljevo vlasništvo novčanih sredstava koja su predmet ovrhe ne samo dovedeno u pitanje, već u potpunosti dokinuto.

Nadalje, stavak 1. članka 49. Ustava navodi kako su poduzetnička i tržišna sloboda temelji gospodarskog ustroja Republike Hrvatske. Poduzetnička sloboda predstavlja generator gospodarskog razvoja i zapošljavanja ne samo u Republici Hrvatskoj već u svim nacionalnim ekonomijama suvremenog svijeta, njegovo značenje je nemjerljivo, budući da predstavlja neraskidiv dio državnog korpusa u praktički svakoj državi na svijetu, stoga je logična njegova zaštita najvišim odredbama ustavno-pravnog poretka. Podnositelj se ovdje poziva na praksu Ustavnog suda izraženu u rješenju U-III/7408/2014 od 18. prosinca 2014. godine, a u kojem rješenju je izražen javni interes povezan s urednim funkcioniranjem poduzetništva za društvenu zajednicu u smislu članka 49. stavka 1. Ustava, područja koje je za cijelu zajednicu i njezine interese u ovom trenutku gotovo presudno i u kojem slučaju je Ustavni sud uvažio molbu Podnositelja i rješenjem odgodio ovrhu do donošenja konačne odluke.

Ukoliko bi javni interes izražen u urednom funkcioniranjem poduzetništva povezali s prethodno utvrđenim javnim interesom slobode tiska i drugih sredstava priopćavanja, dobivamo uistinu valjane, čvrste i ustavnom praksom dokazane razloge za prihvaćanje zahtjeva Podnositelja.

(...)

Konačno, stavkom 2. članka 51. Ustava propisano je da se porezni sustav temelji na načelima jednakosti i pravednosti, a prema mišljenju Podnositelja ta su načela prekršena postupanjem nadležnih poreznih tijela Ministarstva financija – Porezne uprave, a kojim postupanjima je Podnositelj doveden upravo u neravnopravan položaj, kako u odnosu prema državi tako i prema drugim natjecateljima tržišne utakmice. Ovdje su te odredbe prekršene u više navrata, nepravilnim tumačenjem zakona u donošenju prvostupanjskog rješenja te potvrdom istog od strane drugostupanjskog tijela, te pogotovo slanjem rješenja o ovrsi na provedbu FINI uslijed pregovora s Podnositeljem o obročnoj otplati dugovanja, usprkos ispunjenju svih zadanih uvjeta od strane Podnositelja.«

Prethodno navedene sažete prigovore podnositelj u ustavnoj tužbi iznimno detaljno obrazlaže, posebno glede osporenih izdanih računa pojedinih izdavatelja računa kao porezno priznatih rashoda.

3.1. U dijelu ustavne tužbe koji se temelji na članku 67. stavku 2. Ustavnog zakona podnositelj ističe da je »podnio tužbu Upravnom sudu u Zagrebu zajedno s prijedlogom za odgovni učinak tužbe no budući da do današnjeg dana nije odlučeno o istima, Podnositelj je prinuđen podnijeti predmetnu ustavnu tužbu«. Nadalje u bitnome navodi:

»... Dodatni razlog za podnošenje ustavne tužbe predstavlja praksa Upravnog suda u Zagrebu, koja nam pokazuje da u drugim sličnim slučajevima Upravni sud redovito nije uvažavao prijedloge za odgovni učinak tužbe u poreznim stvarima ... budući da pojam 'teško popravljive štete' iz navedenog članka vezuje praktički isključivo uz uvjete koji pokazuju da je Podnositelj već u stečaju ili blokadi računa, odnosno odmiče primjenu članka od situacija u kojima Podnositelju prijeti šteta isključivo novčane prirode budući da je to šteta koja se po mišljenju Upravnog suda može nadoknaditi. Takvo shvaćanje nenadoknadiive štete nipošto ne uvažava realni tržišni model poslovanja, niti ima u vidu sve komplikacije, otegotne okolnosti i poslovne gubitke koje se javljaju u uvjetima blokade i pogađaju Podnositelja, već nadasve simplificirano rezonira da ono što je plaćeno može se i vratiti.

(...)